

TURBÍNOVÝ PLYNOMĚR TYP DBE G250, DAE G400, DAE G650

Charakteristika

Velikosti plynometrů	G250, G400 a G650
Rozsah průtoků	13 - 1 000 m ³ /h
Měřící rozsah	1 : 20 příp. 1:30
Světlosti	DN100 a DN150
Rozsah pracovních teplot	-10°C až + 60°C
Nejvyšší provozní tlak	1.6 MPa (PN16) příp. 4 MPa (PN40)
Dovolená chyba měření (%):	Qmin - Qt ± 2% Qt - Qmax ±1%
Vybavení:	NF snímač INS10 s kabelem 2,5m ve standardním provedení nebo NF snímač INS11 s protikonektorem (na objednávku snímač Wiegand INS-W)
Těleso	ocelový svařenec
Nové počítadlo od firmy ELSTER – hlava S1 otočná o 355°	
Plynometry se vyrábí v provedení se samomaznými ložisky nebo s tlakovou olejovou maznicí	
Plynometr má připravené 2 místa na vmontování pouzder teplotního snímače	
Odběrné místo na měření tlaku Pr pro trubku Ø 6 mm	
Na objednávku VF snímač A1S	
Plynometry jsou vhodné i pro venkovní instalace, přičemž výrobce je doporučuje umístit do plynometerné skříně, či alespoň pod přístřešek.	

Plynometr je vhodný na měření následujících plynů:

- zemní plyn
- svítiplyn
- propan
- butan
- vodík
- dusík
- vzduch
- inertní plyny
- jiné plyny: konzultujte s výrobcem

Použití

Turbínové plynometry DAE a DBE jsou rychlostní měřidla určená k měření protečeného objemu a průtoku plynu. Jsou schválené jako měřicí přístroje pro obchodní styk. Vyrábí se ve velikostech G250, G400 a G650 a ve jmenovitých světlostech DN100 a DN150. Maximální povolený pracovní přetlak je 1,6 MPa (PN16) případně 4 MPa (PN40) a měřicí rozsahy jsou 1:20 a 1:30. V závislosti na poloze, ve které je plynometr ověřovaný, mohou být plynometry montované do potrubí horizontálně nebo vertikálně.

Popis

Měřicí princip turbínových plynometrů je odvozený od rychlosti proudění plynu, který proudí na lopatky axiálního lopatkového kola díky průrezu mezikruží. Otáčky lopatkového kola jsou v měřicím rozsahu plynometru úměrné rychlosti proudění plynu a počet otáček je úměrný v rámci předepsané správnosti protečenému objemu. Otáčky lopatkového kola se přenášejí převodovým strojkem přes magnetickou spojku na válečkové počítadlo. Převod mezi lopatkovým kolem a počítadlem je řešený tak, že počítadlo ukazuje protečený objem plynu v m³ za provozních podmínek. Počítadlo je standardně vybaveno nízkofrekvenčním snímačem INS10. Výstupní signál je 1 impuls na 1 m³. Nízkofrekvenční snímač INS je založen na principu spínání jazýčkového kontaktu pomocí magnetického pole. Skládá se ze třech nezávisle na sobě pracujících jazýčkových kontaktů. Dva jsou pracovní, jsou spínány magnetem, který je umístěný uvnitř hlavy počítadla na ozubeném kole. To je poháněné kolem bublinky a otočí se jednou za jednu otáčku posledního bublinky počítadla. Třetí kontakt je kontrolní a slouží k jištění možného ovlivňování pracovních kontaktů externím magnetickým polem.

Maximální frekvence spínání je 10Hz.

V tělese turbínového plynometru je umístěn měřicí mechanizmus, který určuje měřicí vlastnosti. Skládá se z předního a zadního usměrňovače, hliníkového lopatkového kola a z tělesa převodovky. Přenos otáček lopatkového kola se uskutečňuje prostřednictvím převodovky s vícestupňovým převodem až po magnetickou spojku na počítadlo. Počítadlo je umístěno mimo tlakový prostor, v plombovatelné hlavě S1, která má krytí IP 67, a proto umožňuje instalaci venku. Hlava počítadla je otočná o 355° s odčítáním pod úhlem 45°, což umožňuje optimální odčítání v každé poloze instalace plynometru.

Montáž a obsluha

Je třeba dodržet následující pokyny, resp. montážní podmínky:

- směr proudění plynu musí být shodný se směrem šípky vyznačené na tělese plynoměru
- měřený plyn musí být zbaven nečistot a kondenzátů
- ve vertikální poloze musí proudit plyn shora dolů
- před plynoměrem je potřebné rovné potrubí délky 5DN bez zabudovaných přístrojů, za plynoměrem je třeba rovné potrubí délky 3DN
- před plynoměrem by měl být namontovaný filtr
- pokud je potrubí větší či menší světlosti, než je světlost plynoměru, musí se před úsekem potrubí 5DN a za úsekem potrubí 3DN vložit kuželové redukce, jejichž vrcholový úhel nesmí být větší než 30°
- připojovací potrubí musí mít stejnou jmenovitou světlost jako plynoměr
- uzavírací zařízení před a za plynoměrem musí mít centrické otvory s potrubím a musí být během měření úplně otevřené. Tato zařízení by měla být co nejdále od plynoměru a neměla by způsobovat skokovou změnu proudění
- vstříkování odorizačních prostředků se nesmí provádět před plynoměrem, protože částečky odorizačního prostředku mohou zapříčinit poruchu nebo změnu přesnosti měření plynoměru
- otvory pro snímače teploty a tlaku musí být v potrubí za plynoměrem
- svárové švy jednotlivých částí potrubí na vtiskové dráze nesmí vyčnívat dovnitř potrubí.
- potrubí s přírubami musí být v jedné ose s přírubami plynoměru a musí mít stejný průměr těsnění před a za plynoměrem a musí sedět centricky, přičemž nesmí přečnívat dovnitř potrubí.
- plynoměr je možno instalovat do potrubí v horizontální nebo vertikální poloze, je však třeba, aby byl plynoměr v dané poloze ověřovaný
- zabudování regulátorů tlaku před turbínovým plynoměrem musí být v minimální vzdálenosti 10DN
- pokud se nelze vyhnout instalacním chybám a vtiskovým turbulencím, pak je třeba využít usměrňovače proudění.

Uvedení do provozu

Plyn smí protékat turbínovým plynoměrem pouze ve směru označeném šípkou.

Turbínové plynoměry s tlakovou olejovou maznicí se dodávají s prázdnou nádržkou maznice. Před uvedením do provozu je proto potřebné naplnit nádržku turbínového plynoměru předepsaným olejem a plynoměr promazat. Při uvádění plynoměru do provozu doporučujeme tlakovat plynoměr přes plníci potrubí – obtok. Až potom je možno otevřít uzavírací armatury.

Turbínové plynoměry je třeba chránit před tlakovými rázy a velkými změnami proudění plynu. Pro ochranu turbínového plynoměru před přetížením je třeba při uvedení do provozu otevřít nejprve uzávěr před plynoměrem a až potom uzávěr za plynoměrem. Otevírání musí být pomalé. Zvláštní opatrnost se přitom vyžaduje při kulových ventilech a uzavíracích klapkách. Turbínový plynoměr se v žádném případě nesmí uvádět do provozu pomocí před ním zapojeného regulátoru tlaku.

Turbínové plynoměry s maznicí

- údržba se provádí v souladě s návodom k montáži

Turbínové plynoměry se samomaznými ložisky

- nevyžadují žádnou údržbu.

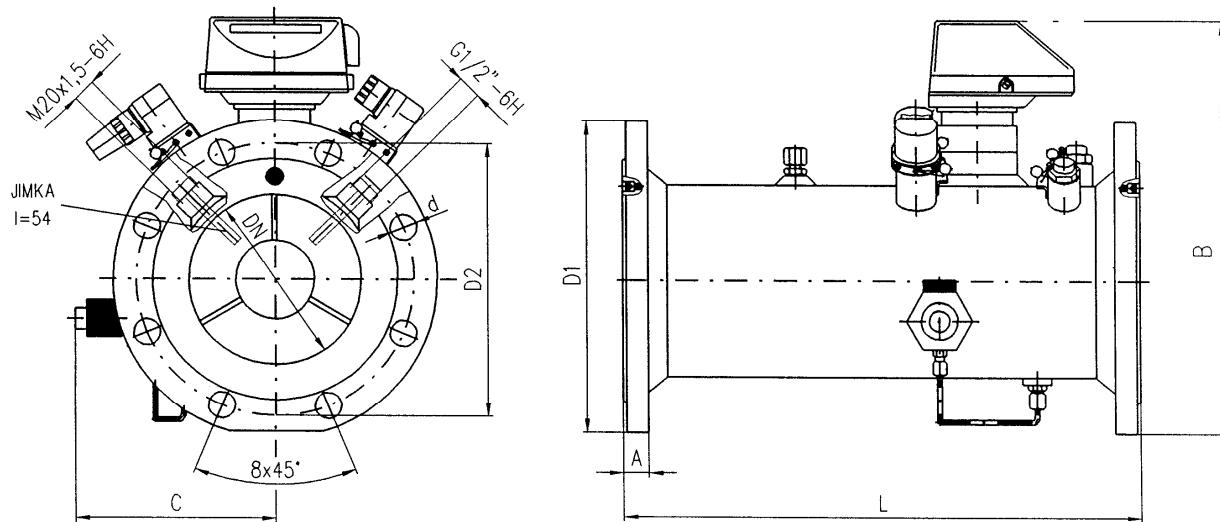
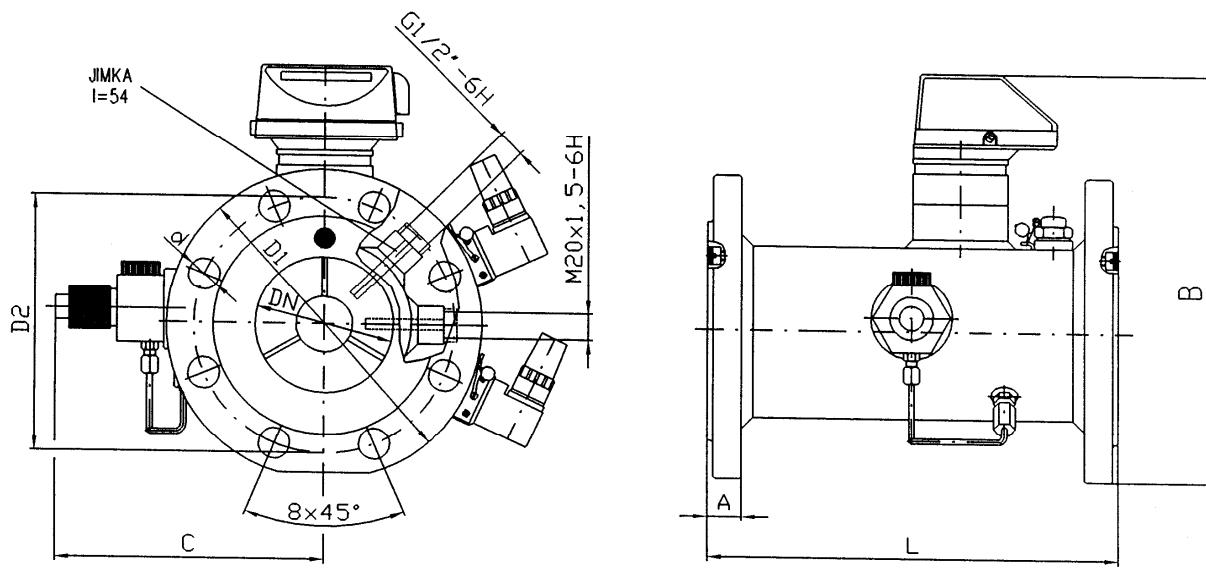
Při zapojení snímačů je možné plynoměry použít:

- v obyčejném prostředí bez nebezpečí výbuchu
- v prostředí s nebezpečím výbuchu jako jiskrově bezpečné za předpokladu použití jiskrově bezpečného zařízení, klasifikace II1G Eex ia IIC T6

Tabulka technických parametrů a ztráty tlaku

Velikost plynoměru	G 250	G 400	G 650
Provozní tlak MPa	1,6 (4)	1,6 (4)	1,6 (4)
Jmenovitý průtok Q m3/h	250	400	650
Nejmenší průtok Qmin m3/h	20 (13)	32	50 (32)
Největší průtok Qmax m3/h	400	650	1000
Jmenovitá světlost připojovacích přírub (DN) mm	150	150	150
Dovolená chyba plynoměru v měřícím rozsahu Qmin- 0,2 Qmax %	±2	±2	±2
Dovolená chyba plynoměru v měřícím rozsahu 0,2 Qmax- Qmax %	±1	±1	±1
Ztráta tlaku při jmenovitém průtoku a podtlaku 2000 Pa (pro vzduch) Pa	800	700	850
Rozsah počítadla m3	9999999,9	9999999,9	9999999,9
Nejmenší odčitatelná hodnota na počítadle m3	0,02	0,02	0,02
Hmotnost cca kg	20 (22)	45 (47)	45 (47)

Rozměrový náčrt turbínového plynometru DBE G250 a DAE G400 a DAE G650

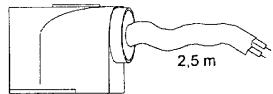

Velikost plynometru	Max. pracovní přetlak (MPa)	Rozměry (mm)						
		L	DN	D ₁	D ₂	d	C	A
G250	1,6	300	100	215	180	18	180	20
	4	300	100	230	190	23	180	24
G400 G650	1,6	450	150	280	240	23	174	22
	4	450	150	300	250	27	174	28

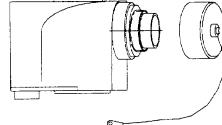
Nízkofrekvenční snímače INS

Snímač impulzů INS je založen na principu spínání jazýčkového kontaktu pomocí magnetického pole. Skládá se ze třech nezávisle na sobě pracujících jazýčkových kontaktů. Dva jsou pracovní (E1, E2) a jsou spínané magnetem rotujícím v posledním bubínku počítadla a jeden je kontrolní (PCM) a slouží ke zjištění možného ovlivňování pracovních kontaktů externím magnetickým polem.

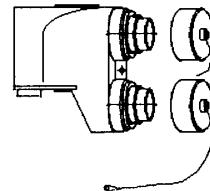
INS-10

INS-11 (na objednávku)

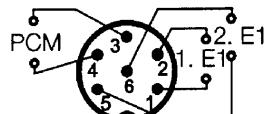
INS-12 (na objednávku)

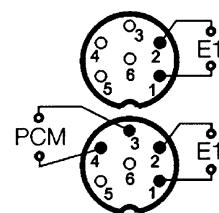
Barva vodičů:

1.E1: bílý - hnědý
2.E1: zelený - žlutý
PCM: šedý - růžový

Zapojení protikonektoru

Zapojení protikonektoru

Technické údaje snímačů INS:

napětí: $U_{max} = 24$ V, proud: $I_{max} = 50$ mA,
max. spínaný výkon $P_{max} = 0,25$ W,
sériový odpor $R_i = 100 \Omega \pm 20\%$
krytí IP 67

Evropské schválení
Elektro - jiskrová bezpečnost

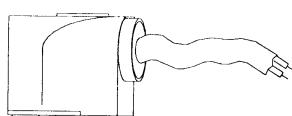
TÜV 03 ATEX 2123
 II 1G ia IIC T6

Hodnoty impulzů Cp na 1 m³ (nulový převod): G250 – G650: 1 imp / m³

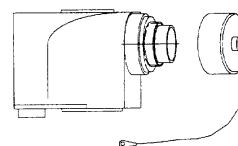
Nízkofrekvenční snímače INS-W (wiegand)

Snímač impulzů INS-W pracuje na principu spínání senzoru Wiegand magnetickým polem, které vytváří magnety umístěné v hlavě počítadla S1. V tělese snímače je umístěn elektronický obvod, který prodlužuje a tvaruje výstupní impulz a jazýčkový kontakt, který slouží k zjištění možného ovlivňování senzoru Wiegand externím magnetickým polem. Tento jazýčkový kontakt není při normální činnosti snímače spínaný, sepne pouze při přiložení magnetu zvenku.

INS-W10 – provedení s kabelem

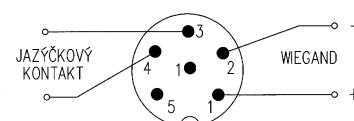
INS-W11 – provedení s protikonektorem

Barva vodičů:

WIEGAND: bílý (+pól) hnědý (-pól)
PCM: zelený-žlutý

Zapojení protikonektoru

Technické údaje snímačů INS-W:

napětí: $U_{max} = 30$ V, proud: $I_{max} = 10$ mA, (100 mA pro T4)
max. spínaný výkon $P_{max} = 75$ mW, (0,6 W pro T4)
krytí IP 67

Maximální pracovní frekvence
Evropské schválení
Elektro - jiskrová bezpečnost

1 Hz
FTZÚ 04 ATEX 0277
 II 2G EEx ia T4 (T6)

Hodnoty impulzů Cp na 1 m³ (nulový převod): G250 – G650: 1 imp / m³